

Valvira

Kantelu Oulaskankaan sairaalan ympärivuorokautisen päivystyksen lakkauttamisesta

Haluamme tällä kantelulla tuoda esille, kuinka vakavat vaikutukset Oulaisissa sijaitsevan Oulaskankaan sairaalan ympärivuorokautisen päivystyksen lakkauttamisella on ennen kaikkea potilasturvallisuuteen, mutta myös alueen asukkaiden yhdenvertaisuuteen ja perustuslaillisiin oikeuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään, että jatkossa kullakin hyvinvointialueella voisi olla yksi nimetyllä paikkakunnalla sijaitseva yliopistollinen sairaala tai keskussairaala, jossa on väestölle avointa ja sairaalan toiminnan varmistavaa monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä. Esityksen mukaan ympärivuorokautinen monierikoisalainen yhteispäivystys loppuu mm. Oulaisissa (Oulaskankaan sairaala). Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on hakenut sosiaali- ja terveysministeriöltä terveydenhuoltolain 50 §:n mukaista lupaa ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen järjestämiseen Oulaskankaan sairaalassa. Ministeriö voi myöntää luvan, jos palvelujen saavutettavuus ja päivystyspisteiden väliset etäisyydet sitä edellyttävät eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla. Tämänhetkisen asian käsittelyn ja tehtyjen päätösehdotusten perusteella näyttää siltä, että ympärivuorokautinen päivystys lakkaa Oulaskankaan sairaalassa vuoden 2025 aikana.

Näemme vahvasti, että ministeriön esityksen toteutuminen ja ennen kaikkea haetun poikkeusluvan epääminen on vastoin perustuslain 6 § 1 momentin mukaista ihmisten yhdenvertaisuutta lain edessä ja vaarantaa Pohjois-Pohjanmaan eteläisen ja rannikon alueen asukkaiden potilasturvallisuutta merkittäväällä tavalla.

Oulaskankaan sairaalan ympärivuorokautisen päivystystoiminnan lakkauttaminen tarkoittaisi sitä, että Oulun yliopistollisen sairaalan päivystyksen lisäksi Pohjois-Pohjanmaalla hyvinvointialueella olisi mahdollista pitää ympärivuorokautista väestölle avointa päivystystä vain Kuusamossa. Tällä hetkellä Pohjois-Pohjanmaalla on näiden päivystysten lisäksi päivystykset Raahessa

(ympäri vuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys) ja Oulaisissa (Oulaskankaan sairaalan yhteispäivystys). Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue ei ole hakenut Raahen ympärivuorokautiselle päivystykselle poikkeuslupaa vuodelle 2025, joten Raahen ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys päättyy 31.12.2024. Raahen ympärivuorokautisen päivystyksen lakkaaminen lisää entisestään Oulaskankaan päivystystoiminnan merkitystä ja roolia hyvinvointialueen eteläisen ja rannikon alueen asukkaiden palveluiden turvaamisessa. Lisäksi huomioitavaa on, että Oulun yliopistollisen sairaalan toiminta on jo valmiiksi ruuhkautunut eikä sitä ole kustannustehokasta saati toiminnallisesti järkevää kuormittaa potilailla, jotka voitaisiin hoitaa perusterveydenhuollon ympärivuorokautisessa päivystyksessä Oulaskankaan sairaalassa.

Oulaskankaan perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys nähdään niin hyvinvointialueen kuin alueen kuntienkin näkökulmasta alueella välttämättömänä väestön palvelutarpeen toteuttamiseksi. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde on maantieteellisesti laaja alue ja Oulaskankaan sairaala palvelee 120 000 asukasta Pohteen eteläisellä ja rannikon alueella. Alue on väkimäärältään suurempi kuin Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueet ja lähes yhtä suuri kuin Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon hyvinvointialueet. Pohjois-Pohjanmaan eteläisimmistä osista tulee matkaa OYSin yhteispäivystykseen 164 kilometriä ja Oulaskankaalta OYSiin matkaa kertyy 100 kilometriä. Välimatkat ovat liian pitkiä potilasturvallisuuden takaamiseksi. Vakavana huolena on, riittääkö ambulanssiresurssi kuljettamaan potilaita entistä pitempiä matkoja ja samalla vastaamaan uusiin hälytyksiin potilasturvallisuuden vaarantumatta.

Edelleen huomioitavaa on, että samalla lakiesityksellä ollaan lakkauttamassa Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen kuuluvan Iisalmen perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys, joka sijaitsee noin 70 kilometrin päässä Pohjois-Pohjanmaan eteläosan kunnista. Oulaisten (Oulaskangas) ja Iisalmen ympärivuorokautisten päivystysten lakkauttamisten yhteisvaikutukset vaikuttavat edelleen heikentävästi alueen ihmisten potilasturvallisuuteen, ja ne on arvioitava uudelleen.

Terveystenhuoltolain 8 §:n mukaan terveydenhuollon toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Järjestämislain 4 §:n mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Edellä mainitut lain kohdat ja huomiot jäävät toteutumatta Oulaskankaan päivystystoiminnan alasajossa. Näiden lisäksi esitys vie hyvinvointialueelta mahdollisuuden ja liikkumavaran palveluiden yhdenvertaiseen toteuttamiseen hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet huomioiden, minkä tulisi olla päätöksenteon lähtökohta. Lisäksi lakkauttamisella heikennetään merkittävästi potilasturvallisuutta, palvelun laatua ja hyvinvointialueen eteläisen sekä rannikon osan asukkaiden palvelujen

saavutettavuutta. Vaadimmekin selvitystä siitä, miten alueen ihmisten potilasturvallisuus voidaan taata näin merkittävällä sairaalaverkon supistamisella.

Edellä esitettyjen perusteella näemme välttämättömänä Oulaskankaan sairaalan perusterveydenhuollon ympärivuorokautisen päivystystoiminnan turvaamisen Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen asukkaiden potilasturvallisuuden takaamiseksi sekä perustuslain ja terveydenhoitolain mukaisten oikeuksien toteutumiseksi.

16.12.2024

Oulaisten kaupunki